

Skovdyrkeren

Nr. 91 - oktober 2023

Brødre går sammen
om fælles skovprojekt

Kampagne skal
flytte holdninger

Juletræsdyrkning
i Canada

Stramme flisregler
kan koste dyrt

SKOVDRYKERNE

Brancheforening efterlyser konkrete tiltag	2
Kort nyt	3
Brødre realiserer deres skovejerdrom	4
Tilstandsrapport hjalp skovkøb på vej	8
Skæve vurderinger skaber usikkerhed	9

Stramme regler for flis	10
Skovfogedens eget arboret	13

Juletræsdyrkning i Canada	16
Ny kampagne på vej	20

Forsidebilledet:

Brødrene Thomsen er nyslåede skovejere. For få uger siden skrev de købsaftale på knap 40 hektar skov i lokalområdet nord for Agerskov i Sønderjylland. Investeringen i skov bliver brødrenes fælles projekt. Foto: Jens Mathiasen.

Regeringens mål er, at der skal rejses 250.000 hektar mere skov i Danmark.

Brancheforening savner konkrete løsninger

Dansk Skovforening savner flere konkrete forslag til, hvordan man får flere lodsejere til at rejse skov.

Skovbrugets brancheorganisation Dansk Skovforening savner konkrete løsningsforslag til at få lodsejere til at rejse mere skov.

Udmeldingen kommer på baggrund af en række faglige notater, som foreningen har modtaget i høring. Notaterne er udarbejdet af myndighederne som led i en analyse af barrierer og motivation for skovrejsning i Danmark. De er resultatet af den skovplan, der blev afsat 10 millioner kroner til på finansloven 2022.

- I vores høringssvar svarede vi, at vi savner en opsummerende analyse af barriererne baseret på de enkelte analyser. Vi savner konkrete forslag til, hvad der kan motivere jordejere til at rejse

skov, siger erhvervspolitisk chef i Dansk Skovforening, Tanja Blindbæk Olsen.

Skovejere efterlyser mere frihed

Dansk Skovforening har valgt at igangsætte en undersøgelse af egne medlemmers oplevelse af barrierer og motivation for fremtidig skovrejsning.

De foreløbige resultater peger blandt andet på, at produktion af træ, øget herlighedsværdi og fremme af natur- og biodiversitet ser ud til at være de tre væsentlige grunde til, at skovejere ønsker at rejse ny skov.

Større frihed i de offentlige tilskudsordninger er den vigtigste motivationsfaktor, hvis man skal få flere skovejere til at rejse yderligere skov, skriver Dansk Skovforening.

De foreløbige pointer er sendt til Miljøministeriet. Regeringens mål er, at der skal rejses 250.000 hektar mere skov i Danmark.

Udgiver: De Danske Skovdyrkerforeninger
 Parallellvej 9A, 8680 Ry
www.skovdyrkerne.dk
Ansvarshavende redaktør: Kristian Gernow
Redaktør: Jens Mathiasen / jma@skovdyrkerne.dk

Layout: Landbrugsmedierne
Tryk: PE Offset A/S – ISSN 2445-785X

Følg byggeriet af Danmarks højeste træhus

Man kan nu følge byggeriet af Danmarks højeste træhus på YouTube. Bag YouTube-kanalen står arkitekt Anders Lendager, der har tegnet bygningen, og tegneren Anders Morgenthaler, der brænder for bæredygtighed.

- Vi vil gerne tage os tid til at fortælle, diskutere og reflektere over de projekter, vi arbejder på, skriver Anders Lendager ifølge Dagens Byggeri.

Han arbejder sammen med Anders Morgenthaler, der er tegner, forfatter, filminstruktør og monopol-deltager, men også ivrig debattør og fortæller for en mere bæredygtig verden med sænket

CO2-udledning og større biodiversitet.

Hver 14. dag vil de tage seerne af deres nye YouTube-kanal 'Reconstructing The World' med på byggepladsen i Aarhus. Her opfører PFA det 14.850 kvadratmeter store højhus Træ. Huset har bærende konstruktioner, gulve, lofter og facade af træ, oplyser Dagens Byggeri.

Huset er opført af genbrugstræ og andre bæredygtige materialer samt et minimum af genanvendt beton. Huset bliver 80 meter højt.

Se første afsnit af Reconstructing The World via linket: <https://youtu.be/p41ZjBlkhDs>

Byggeriet af Danmarks højeste træhus kan nu følges på YouTube. Visualisering: Flow Studio

Skovgæster i private skove har kun adgang til veje og stier. Det gælder også i svampesæsonen.

Adgangsregler gælder også i svampesæsonen

I private skove skal skovgæster holde sig til veje og stier – det gælder også i svampesæsonen. Man må derfor kun indsamle svampe, som man kan nå derfra – medmindre andet er aftalt med skovejeren.

Man må ikke indsamle svampe til erhvervmæssig brug. Kun indsamling i begrænset omfang og til privat brug er tilladt. Reglerne for svampeplukning er beskrevet i naturbeskyttelsesloven samt i den tilhørende bekendtgørelse og vejledning. Det skriver Dansk Skovforening.

Hvis du som skovejere oplever skovgæster, der overtræder reglerne om svampeplukning, kan du starte med at forklare adgangsreglerne.

Ønsker du at melde plukningen til politiet, må du bede de pågældende personer om navn og adresse. Uautoriseret plukning kan for eksempel være færdsel uden for vej og sti eller erhvervmæssig plukning.

Husk de lokale jagttider

Med efteråret følger også jagt på det store hjortevildt.

- Jagttiderne for kronvildt og dåvildt kan være svære at navigere i, fordi der er mange lokale jagttider, og de varierer fra område til område. Derfor er man nødt til at sætte sig grundigt ind i, hvordan reglerne er netop der, hvor man går på jagt, siger forstkandidat Anders Larsen, Miljøstyrelsen.

Nogle steder i landet må man for eksempel gå på jagt efter kronhjort større end spidshjort fra 1. september, mens man andre steder for eksempel skal vente til 16. oktober. Tilsvarende varierer

jagttiderne for dåvildt landet over.

- Som jæger bør du gå ind på Miljøstyrelsens hjemmeside og nærstudere de kort, hvor man kan se den nøjagtige afgrænsning af de mange områder med lokale jagttider, landet er inddelt i, og finde de tilhørende jagttider for kron- og dåvildt ved at klikke på kortet, der hvor man skal på jagt, forklarer Anders Larsen.

Han understreger desuden, at jægerne også skal sætte sig grundigt ind i, hvor man har lov til at gå på såkaldt dæmrings- og skumringsjagt, og hvor det ikke er lovligt.

Jyske ulvehegn er kommet på finansloven

Uanset hvor i Jylland man bor, bliver det nu muligt at søge om tilskud til ulvesikring af hegn, som mindsker risikoen for ulveangreb på husdyr. Det er en konsekvens af regeringens forslag til ny finanslov, hvor der afsættes flere midler til forvaltning af ulv. Det skriver Miljøstyrelsen.

Ifølge forslaget afsættes der i alt 20,2 millioner kroner til ulveforvaltning

gen fordelt med 4,5 millioner kroner i 2024, 4,9 millioner kroner i 2025 og 5,4 millioner kroner i henholdsvis 2026 og 2027.

Med den nye bevilling bliver det fra 2024 muligt for husdyrholdere i hele Jylland at søge om tilskud til ulvesikring af hegn. Hidtil har det kun været en mulighed i to afgrænsede områder i henholdsvis Midt- og Vestjylland.

Realiserer skovejerdrømmen: Brødre køber 40 hektar skov

René og John Thomsen har netop skrevet under på købskontrakten til Mergelland Skov på knap 40 hektar. Det er en drøm, som er gået i opfyldelse for de to nyslåede skovejere.

Tekst og foto: Jens Mathiasen

Aktier er for kedeligt og sommerhus er heller ikke lige sagen. Så hvad finder man på, når man gerne vil investere i noget meningsfyldt sammen med sin bror?

For de to brødre René og John Thomsen blev Mergelland Skov deres fælles investeringsprojekt.

For få uger siden skrev de under på købskontrakten. Nu ejer de den knap 40 hektar store skov ved Toftlund nord for Agerskov i Sønderjylland.

- Vi er virkelig glade for købet. Jeg er sikker på, at vi kommer til at nyde skoven. Drømmen er, at det bliver et fælles holdpunkt og et godt samarbejdsprojekt med min bror, fortæller René Thomsen.

Variet skov

Skoven er varieret. De knap 40 hektar fordeler sig med omtrent 50 procent nål og 50 procent løv.

Der er 3,5 hektar med klippegrønt og 3,5 hektar med juletræer. Både klippegrønt og juletræer er lejet ud på en forpagtningsaftale. Den aftale forventer de nye ejere at fortsætte.

- Jeg har tit kørt forbi skoven og tænkt, at hvis jeg skulle eje en skov – så skulle det være den her. Den er dejlig varieret, og så er beliggenheden perfekt for os, siger John Thomsen.

Natur og produktion

De nye skovejere glæder sig til at sætte deres præg på skoven. De vil gerne bevare og udvikle naturværdierne samtidig med, at skoven skal producere råtræ.

- Den kombination kan lade sig gøre,

fordi vi har stor variation i de forskellige dele af skoven, siger René Thomsen og går ind i et af skovens naturområder.

Her står spredte gamle ege i blanding med opvækst af birk, ahorn og spredte områder med tætte brombærkrat.

- Arealet er på cirka tre hektar og har ikke nogen særlig produktionsmæssig værdi. Det er helt oplagt at lade det ligge. Her lader vi natur og biodiversitet få frit spil, siger René Thomsen.

De to brødre arbejder tæt sammen med Kenneth Rubin fra Skovdyrkerne Syd. Hans råd er at tynde arealet.

- En tynding vil hjælpe biodiversiteten på vej. Med tyndingen skaber vi mere variation og dynamik. I modsætning til i produktions-skoven hugger vi for de gamle

skæve egetræer, som bidrager med gode levesteder til dyr og insekter, siger Kenneth Rubin.

- Nogle steder går vi hårdt til værks og lysner godt op. Andre steder går vi langt mere nænsomt frem og bevarer det tætte mørke skovbillede. Variationen skaber habitater til mange forskellige arter, siger han.

Høj kvalitet i nåleskoven

Fra naturarealet går turen videre over til en snorlige nålebevoksning på omkring tre hektar.

Den består af blandet sitka- og rødgran.

- Det er en virkelig fin be-

Der er flere hektar i skoven, hvor natur og biodiversitet dyrkes. Arealet her vil blive tyndet med henblik på at skabe mere variation til gavn for biodiversiteten.

René og John Thomsen er nyslåede skovejere. De har valgt at arbejde tæt sammen med Skovdyrkerne om den fremtidige drift af skoven.

voksning. Træerne er sunde. De er finkvistede, og man har været inde for at tynde en enkelt eller to gange. Min vurdering er, at bevoksningen er omkring 25 år gammel. Nu skal den bare have tid, så skal der nok komme meget fint råtræ ud af den bevoksning, lyder det fra skovfoged Kenneth Rubin.

En stor del af skoven er etableret som skovrejsning i begyndelsen af 00'erne. Den er velplanlagt.

Rundt om produktionsbevoksningerne er der anlagt brede skovbryn. Det får et par anerkendende bemærkninger fra fagmanden.

- Skovbrynene er virkelig gode her i

skoven. De er mellem 20 og 30 meter brede flere steder, og bygget op med eg, som er blandet/underplantet med forskellige mindre træer og buske. Brynene fungerer godt og yder en god beskyttelse til produktionsbevoksningerne i skoven.

Brynene er flere steder blevet tyndet indenfor de seneste år.

- Ved tyndingen har man hugget for de bedste ege, og der er god kvalitet i mange af egetræerne i de brede bryn, siger Kenneth Rubin og sender et blik ned langs et af de tyndede skovbryn.

- Jeg kunne dog godt ønske mig, at man havde tyndet lidt tidligere. Egene har presset hinanden langt op, og vi ser nog-

le lidt ranglede egetræer, hvor enkelte har lidt tendens til vanris. Men min vurdering er, at det nok skal rette sig i løbet af de kommende år, lyder vurderingen fra fagmanden.

Jagt og produktion

Både René og John Thomsen er jægere, og de glæder sig til at gå på jagt i de knap 40 hektar skov.

Der er kronvildt, dåvildt og råvildt i skoven. Derudover er der snepper, ræv og hare.

De nye ejere vil gerne sikre gode forhold for vildtet – men skoven skal også producere. ➔

Blandingsbevoksning med sitka- og rødgran. Bevoksningen er omkring 25 år gammel.

De nye ejere vil optimere produktionen. Flere af de lysåbne arealer vil blive tilplantet.

⇒ - Tidligere har skoven udelukkende været drevet med henblik på jagt- og naturværdier. Det vil vi gerne ændre på. For os, er det også vigtigt, at skoven producerer råtræ. Vi vil udnytte og forbedre skovens produktion samtidig med, at vi passer på natur og biodiversitet, lyder det.

Et af projekterne er at få nogle af de ikke-tilplantede arealer i drift.

- Vi har nogle hektar rundt om i skoven, som ikke er tilplantede. Dem vil vi gerne sætte i drift – netop med henblik på at optimere produktionspotentialet i skoven, siger René Thomsen.

Han peger ud over et lysåbent areal med høje græsser, spredte birk og opvækst af blandt andet ahorn.

- På det her areal vil vi plante nål, siger René Thomsen.

- Ja, planen er, at vi planter en blanding af lærk, sitkagran, grandis og douglasgran. Det er en velkendt nåleblanding, som giver værdi på både kort og langt sigt. Her bliver en del af lærkene ta-

Der er kronstyr i skoven, men der er kun få 'skrælleskader'. Her er det gået udover en rødgran i produktionsbevoksningen.

get ud først, hvorefter sitkagran og grandis bliver den bærende træart. Til sidst ender man med douglasgranerne, som nok skal stå i op til 80 år, før de skoves, siger Kenneth Rubin.

Vokset op med landbrug

De to brødre er opvokset i Løgumkloster.

Der er juletræer og klippegrønt på syv hektar. Produktionen fra disse arealer er bortforpagtet.

Ingen af dem har ejet skov tidligere.

- Vi voksede op på et landbrug i begyndelsen af 1980'erne. Det var i tiden med renteniveauer oppe omkring 15-18 procent. Det ramte hårdt og på et tidspunkt måtte landbruget lukke.

Familien flyttede til Agerskov. Deres mor blev hurtigt ansat i Rema 1000 – og senere blev deres far også Rema 1000-mand.

Det smittede af.

I dag har René Thomsen egen Rema-1000-butik.

- Jeg er egentlig uddannet landmand, men da muligheden bød sig for at komme ind i købmands-verdenen, så sprang jeg til, siger han.

Hans bror John Thomsen er dyrlæge.

- Jeg blev præget af kvæggården derhjemme. Jeg uddannede mig som dyrlæge og arbejder i dag som kvægdyrlæge her i lokalområdet, siger John Thomsen.

Driftsformål

På vej ud af skoven fortæller de nye ejere om deres overordnede driftsformål.

De er begge enige om, at de vil forbedre produktionen og aflevere en skov, som er i bedre stand, end da de overtog den.

- Forhåbentlig kommer vores fælles investering til at knytte os sammen. Vi har jo netop købt skoven for at få nogle gode oplevelser, og et godt fælles projekt, fortæller René Thomsen.

Hvad der skal ske på længere sigt, har de endnu ikke taget stilling til.

- Om tyve år er vi ved at gå på pension. Til den tid, tænker jeg, at vi for alvor kommer til at benytte skoven til jagt. Til den tid vil vi også have mere tid til selv at udføre opgaver i skoven, siger René Thomsen.

- Vi må se, hvad fremtiden bringer. Måske er der nogle af vores børn som vil overtage skoven. Ellers har vi forhåbentlig et godt aktiv, som kan sælges til en fornuftig værdi til den tid, siger John Thomsen.

Mergelland Skov

- Skoven er på 39,5 hektar.
- Ligger nord for Agerskov i Sønderjylland.
- Ejers af John og René Thomsen.
- Størstedelen af skoven er rejst som skovrejsning på landbrugsjord i starten af 00'erne.
- Cirka 50 procent fordeling af løv og nål.
- Flere blandingsbevoksninger med sitka- og rødgran i høj kvalitet.
- Bortforpagtet produktion af juletræer og klippegrønt på samlet syv hektar.
- Derudover lysåbne arealer og egekrat, hvor natur og biodiversitet plejes.

Skovfoged Kenneth Rubin, Skovdyrkerne Syd (t.h.) har udarbejdet en tilstandsrapport for skoven før købet. Det hjalp finansieringen på vej, lyder vurderingen fra de nye skovejere. Til venstre er det John Thomsen.

Tilstandsrapport hjalp finansieringen på vej

Brødrene Thomsen har brugt Skovdyrkerne som rådgiver ved deres nylige skovkøb. Forud for købet udarbejdede skovfogeden en tilstandsrapport på skoven. Det lettede finansieringen.

Tekst og foto: Jens Mathiasen

Hvad er potentialet af skoven? Hvad skal man forvente af indtægter på kort og på langt sigt? Hvilke omkostninger ligger forude?

Det er nogle af de spørgsmål, som er afklaret i den tilstandsrapport som skovfoged Kenneth Rubin udarbejdede, inden brødrene Thomsen købte Mergelland Skov.

- Vi har ikke forstand på skov. Det er vi helt klar over. Derfor valgte vi fra første minut at søge al den rådgivning, som var nødvendig for at blive klædt godt på til handlen.

- I den proces tog vi fat i Skovdyrkerne.

Kenneth Rubin fra Skovdyrkerne Syd har været vores mand igennem hele forløbet. Det har vi været godt tilfredse med, lyder det fra John Thomsen.

Tilstandsrapport var guld værd

De to brødre fremhæver specielt værdien af den rapport, som skovfogeden udarbejdede, inden de købte skoven.

- Rapporten klarlægger det skovbrugsfaglige potentiale i skoven. Det satte vores bankforbindelse pris på. Bankfolk er jo ikke specialister i skovdrift. Vores indtryk er, at de gerne vil se seriøse udregninger på skovens indtægter og udgifter på både

kort og langt sigt, siger John Thomsen.

Han vurderer, at rapporten var medvirkende til at hjælpe finansieringen på vej.

- Samtidig viser det noget seriøsitet, at man rent faktisk kan vise faglige beregninger på den forventede fremtidige skovdrift, fortsætter han.

Hjælp fra fagfolk

Handlen faldt endeligt på plads for få uger siden. De to nye ejere er helt afklarede med, at de ikke selv skal stå for skovdriften.

- Det vil være en meget dårlig ide. Vi har hver især vores jobs, som vi vil fortsætte med at passe. Det er herfra, vi henter det økonomiske grundlag for vores investering, siger René Thomsen.

- Derfor har vi lagt de store beslutninger om skovdriften i hænderne på vores skovfoged Kenneth Rubin. Vi mener, at vi får det bedste resultat, når vi lader fagfolk drive skoven, fortsætter han.

Godt aktiv

John og René Thomsen gør det klart, at skovdriften på ingen måde kan dække omkostningerne ved at eje skoven – i hvert fald ikke de første år.

- Men vi har lagt en ret hård tilbagebetalingsprofil på vores investering. Hvis alt går efter planen, får vi skoven betalt ud, inden alt for mange år.

- Når gælden væk, står vi til gengæld med et fantastisk aktiv, som fint kan hvile i sig selv – og som forhåbentlig kan give os mange gode oplevelser sammen, lyder det.

Skæve vurderinger skaber usikkerhed

De seneste uger har Vurderingsstyrelsen udsendt foreløbige ejendomsvurderinger. Nogle ejere har modtaget helt skæve vurderinger, og det skaber usikkerhed for ejerne.

Tekst og foto: Jens Mathiasen

Ejere af ejerboliger har de seneste uger modtaget ny foreløbig 2022-ejendomsvurdering. Det gælder også for mindre ejendomme, som i foråret blev omkategoriseret til ejerbolig.

Allerede kort tid efter, at de nye vurderinger var udsendt, begyndte der at dukke historier op om vurderinger, som rammer helt ved siden af skiven.

I Facebookgruppen 'Netværk mod nye ejendomsvurderinger af små landbrug' vimler det med fortællinger fra chokerede og frustrerede ejendomsejere.

Nogle melder om flere tusinde procents stigninger. Andre har fået deres jord vurderet til flere millioner pr. hektar.

LandbrugsAvisen har talt med en ejer af en mindre landejendom på knap ni hektar. I det tilfælde er vurderingen steget fra 532.000 kroner til næsten 29 millioner kroner.

- Jeg bliver trist helt ind i hjertet. Jeg kan ikke finde ord, og jeg bliver så træt. Jeg synes, det er et kæmpe svigt af vores politikere, siger ejeren Tonny Tanev til LandbrugsAvisen.

Hans ejendom blev tidligere på året omkategoriseret af Vurderingsstyrelsen fra landbrugsejendom til ejerbolig.

Mulighed for klage

Oprindeligt var der lagt op til at disse foreløbige vurderinger ikke kunne påklages før i 2025.

Skatteminister Jeppe Bruus har dog efterfølgende åbnet op for, at ejerne skal have mulighed for at klage over meget forkerte vurderinger. Vurderingsstyrelsen har nu meldt ud, at der er givet adgang til, at boligejere i helt særlige tilfælde kan få rettet deres foreløbige vurdering.

Flere ejere melder om vurderinger som rammer helt ved siden af skiven.

Fra Landbrug & Fødevarer kritiserer man den dårlige klagemulighed.

- Det skaber en stor utryghed, og er i strid med retssikkerheden, at det som udgangspunkt ikke er muligt at klage over de foreløbige ejendomsvurderinger nu, men først når de endelige foreligger i 2025, siger viceformand Lone Andersen til LandbrugsAvisen.

Se din vurdering

Ejendomme på overgangsordningen og

skov- og landbrugsejendomme får ifølge planen deres foreløbige 2022-vurdering i løbet af oktober-november.

Fra Skovdyrkerne råder vi til, at ejere holder øje med, om der dumper en ny vurdering ind.

Som ejer kan du tjekke om din ejendom har fået ny vurdering på vurderingsportalen:

<https://www.vurderingsportalen.dk/ejerbolig/ejendomsvurdering/foreloebige-vurderinger>

Tynding af læhegn i det åbne land kan fortsat gøres uden at udføre kompenserende tiltag.

Flis fra læhegn kan blive en dyr fornøjelse

Ny lovgivning stiller strikse krav til flisproduktion fra det åbne land. Som lodsejer risikerer du, at det bliver en dyr fornøjelse, hvis ikke reglerne bliver overholdt.

Tekst og foto: Jens Mathiasen

Prisen på flis er god. Flere lodsejere benytter de gode priser til at få plejet, tynnet eller ryddet læhegn og småbeplantninger i det åbne land.

Men ejerne skal passe på faldgruberne, råder Skovdyrkerne.

Flisproduktion fra det åbne land er nemlig blevet omfattet af en række strikse krav, som gradvist er indført fra sommeren 2021. De nye lovkrav står i den såkaldte VE-II forordning. Den er også kendt som biomassebekendtgørelsen.

- Med de nye regler er der krav om tilplantning af et tilsvarende areal, hvis man fjerner læhegn eller småbeplantninger. Der er også kommet krav om, at man som minimum skal genetablere lige så meget biodiversitet, som man fjerner, siger Anders Holm Holt, der er forstfuldmægtig ved Skovdyrkerne Syd.

Han tilføjer, at der også skal forelægges skriftlig gentilplantningsplan allerede ved projektets start.

- Det er vigtigt, at ejerne kender til de

nye regler. Reglerne betyder nemlig, at ejerne kan risikere problemer, hvis man sælger flis fra det åbne land, som ikke overholder de nye krav, lyder det.

Må gerne tynde

Som landmand og lodsejer må man gerne tynde sine læhegn.

- Der er ingen problemer i at tynde og pleje eksisterende hegn efter helt gængs praksis. Gør man det, skal der ikke udføres andre kompenserende tiltag, siger skov-

foged Jens Venø Kjellerup, Skovdyrkerne Syd.

De ny strammere regler rammer derimod, hvis man vil fjerne et læhegn. Typisk opstår det behov, hvis en landmand har købt jord fra naboen og derfor ønsker at udvide sine marker og effektivisere markdriften.

- Det kan være betydelige arealer. Mange hegn er 3- eller 4-rækkede. I nogle tilfælde er hegnene 300-400 meter lange. Derudover har ejendommen måske nogle småbeplantninger, som man også ønsker fjernet. På den måde kommer arealet nemt op over en hektar, som skal gentilplantes et andet sted på ejendommen, siger skovfogeden.

Flisens anvendelse

De nye regler i VE-II gælder for flis, der afsættes til varmegærker.

- Man har indført lovgivning, hvor det er anvendelsen af flisen, som regulerer, hvad

- Det er vigtigt at lodsejere og landmænd er klar over de nye regler. Vi har alle et ansvar for at passe godt på det åbne land, siger Jens Venø Kjellerup, skovfoged ved skovdyrkerne Syd.

man må og ikke må, siger skovfogeden.

- Faktisk er det fortsat lovligt at fjerne et hegn i det åbne land uden at gentilplante - hvis altså at flisen ikke sælges til varmegærk, lyder det.

Der er mange gråzoner i de nye regler - og derfor er det vigtigt, at både lodsejere, og entreprenører tænker sig godt om.

- Vi skal alle agere ansvarsfuldt. Jeg mener, det er vigtigt, at vi bruger vores sunde fornuft og ikke gennemfører et projekt, bare fordi lovens paragraffer gør det muligt, siger Jens Venø Kjellerup.

- Vi har ansvar for at efterlade det åbne land i den bedst mulige stand til de kommende generationer. Derfor skal vi tænke os godt om og undgå at gå helt til grænsen, fastslår skovfogeden.

Værkerne kan rette krav

Ifølge VE-II forordningen er det varmegærkeres ansvar, at flisen bliver høstet ➔

Reglerne i VE-II forordningen gælder, når flisen afsættes til varmegærk. Langt størstedelen af flisen fra det åbne land bliver afsat til varmegærker.

og solgt lovligt. Varmeværkerne bliver på den baggrund årligt kontrolleret for overholdelse af disse regler.

Såfremt værkerne brænder flis af, som ikke overholder reglerne, kan de risikere at komme i problemer med Energistyrelsen, da flis fra disse projekter ikke må afbrændes.

Overholdes reglerne ikke, risikerer varmemærket bødestraf. Værket kan så vælge at rette krav tilbage til sælger eller lods-ejer, såfremt værket har brændt flisen af i god tro.

Skovdyrkerne spiller efter reglerne

Hvis man benytter Skovdyrkerne som samarbejdspartner, er man sikker på, at alle regler overholdes.

- Vi overholder alle krav i VE-II forordningen. Vi screener først for nøglebiotoper og naturværdier med mere. Derudover er vi en del af flere certificeringsordninger, som også regulerer flis fra det åbne land. Det er RBP- og SBP-certificeringerne, siger skovfoged Jens Venø Kjellerup.

Han tilføjer, at Skovdyrkerne bruger meget efteruddannelse og mange timer på at være helt opdateret omkring gældende regler.

Vigtigt for hele branchen

Jens Venø Kjellerup opfordrer alle i bran-

Sådan er reglerne for flis fra det åbne land

Med VE-II forordningen gælder der nu nye og strikse krav til produktion af flis fra det åbne land. Forordningen indføres løbende og fra 2023 gælder reglerne for al flis, der afsættes til varmemærker over 2,5 MW.

- Hvis der fjernes et læhegn, skal der tilplantes et eksisterende areal på ejendommen.
- Hvis der fjernes remiser eller småbeplantninger skal det samme areal tilplantes et andet sted på ejendommen, man må ikke flytte dem mellem flere ejendomme.
- Hvis der fjernes et areal på over 0,5 hektar, og det samlet er karakteriseret som skov – så skal der gentilplantes samme sted. Det må ikke flyttes.
- Der skal forelægge en skriftlig gentilplantningsplan allerede ved projektets begyndelse, hvor der er taget højde for areal, træartssammensætning og påvirkning af biodiversiteten.
- Der skal etableres mindst den samme biodiversitet, som man fjerner.

chen til at overholde de nye regler i VE-II forordningen.

- Flis skal være den gode fortælling hos den almindelige dansker. Derfor er det hamrende vigtigt, at hele branchen arbejder ansvarligt og spiller efter reglerne. Ellers kan vi være helt sikre på, at politikerne på et eller andet tidspunkt lukker ned for flisproduktion fra skov og det åbne land.

- Det vil være en katastrofe, hvis det sker. Det er vigtigt, at vi fortsat kan producere flis fra skoven til pleje af unge

skovbevoksninger – ikke mindst her i Sydjylland, hvor mange unge bevoksninger blev etableret efter 1999-stormen, siger han.

Han håber derfor også, at kontrollen kommer hele vejen rundt.

- Branchen bliver kun skadet af de dårlige projekter og dårlige historier. Derfor håber jeg også at dem, der kontrollerer flisbranchen, er deres ansvar bevidst. Det er vigtigt, at de kommer hele vejen rundt til alle aktører – store som små, siger Jens Venø Kjellerup.

- De nye strikse regler gælder, når lodsejere ønsker at fjerne et læhegn eller småbeplantninger, forklarer, Jens Venø Kjellerup

Arboretet er anlagt tæt ved stuehuset på ejendommen. Der er over 40 forskellige arter. De første blev plantet i 2005.

Skovfogeden har over 40 forskellige træarter i sit private arboret

Skovfoged Jens Rasmussen har stor passion for skovbrug og nørder gerne i viden om alverdens træarter. På hjemadressen har han etableret sit eget private arboret.

Tekst og foto: Jens Mathiasen

Jens Rasmussen er skovfoged. For ham er det en livsstil. En passion, som fylder de fleste af døgnets vågne timer.

- Jeg er skovfoged af den gamle skole. Det der med otte til fire har jeg aldrig praktiseret. Skovbrug er min store interesse, og det fylder en stor del af min tilværelse, siger skovfogeden.

Passionen for træer er også tydelig på hans private ejendom ved Mern på Sydsjælland. Her har han siden 2005 plantet træarter fra mange dele af verden.

Det har udviklet sig til et privat arboret med helt præcist 46 forskellige træarter.

Jens Rasmussen

- Skovfoged ved Skovdyrkerne siden 2008.
- Tidligere 20 års ansættelse ved HedeDanmark.
- Arbejder med skovbrug på Sydsjælland og Lolland-Falster.
- Egen ejendom med 5,7 ha ved Mern på Sydsjælland siden 1987.
- 1,2 hektar juletræer med lokalsalg, 2,5 hektar til eksport og fjernsalg.

- Jeg synes det er interessant at se, hvordan træerne udvikler sig her i mit arboret. Det er spændende at følge de forskellige arter hen over flere sæsoner, siger Jens Rasmussen.

- Og så kan jeg trække på mine egne erfaringer, når jeg rådgiver skovdyrkermedlemmer om træartsvalg. Det er jo heller ikke helt dumt, lyder det.

Mange forskellige arter

Samlingen af træer gemmer på alt fra klassiske danske hjemmehørende træarter til mere eksotiske fra forskellige egne af kloden.

⇒ En af sprinterne i arboretet – en hjertebladet el. Træet er fra 2006. Det er cirka tyve meter højt og kævlen er omkring 40 centimeter i brysthøjde. En god ny kandidat til skovbruget i Danmark, vurderer Jens Rasmussen.

🕒 Tarmvridrøn producerer kostbart ved. På billedet står Jens Rasmussen ved en tarmvridrøn, der er plantet i 2006.

⇒ Det hele begyndte i 2005.

- Når jeg var ude at rejse, fik jeg tit øje på nogle interessante træarter. Nogle gange kunne jeg få frø med hjem. Andre gange måtte jeg støve eksemplarer op på anden vis. Det var inspirationen fra rejserne, som startede det hele, siger han.

Der står nu træer i alle aldersklasser, og der kommer hele tiden nye træarter til.

Jens Rasmussen viser nogle unge paulownia-træer.

- Paulownia-træerne kom i jorden for fire år siden, og de er noget over mandshøjde nu. Dengang købte jeg nogle eksemplarer af min kollega Steen Skieller. Han importerede nogle fra Tyskland, som han har plantet på mindre forsøgsbasis hos et skovdyrkermedlem, siger Jens Rasmussen.

De unge paulownia gror udmærket på den sydsjællandske lokalitet. Træerne har

groet op til en meter pr. sæson.

Men som skovtræ tror Jens Rasmussen ikke på paulownia.

- Nej, glem alt om det. Træarten er fin til haver og parker. Men den bliver efter min vurdering aldrig et skovtræ i Danmark. Den er løs i veddet – og den kræver vanding og gødskning de første år. Det kan ikke hænge sammen i Danmark i større stil i skovbruget, siger skovfogeden.

Hjertebladet el

På vejen igennem arboretet stopper Jens Rasmussen ved et cirka 20 meter højt træ med bryst-diameter på cirka 40 centimeter.

- Se, den her er interessant. Det er en hjertebladet el. Den gror i blandede løvskove i Sydøsteuropa og i det nordlige Iran.

- Jeg plantede nogle eksemplarer i 2006. Træerne er sunde, og de har enorm tilvækst – omkring fem gange så høj tilvækst som eg. Jeg vil tro, de har større tilvækst end paulownia, siger han.

- Hjertebladet el er bestemt en god kandidat til fremtidens danske skovbrug, hvor vi jo forventer mildere klima, fortæller han.

Længere fremme står der flere eksemplarer af arten tarmvridrøn.

- Tarmvridrøn er også spændende. Den er hjemmehørende og vokser naturligt på Bornholm, Glænø og Ulfshale. Træartens svaghed er hårde vintre, hvor den risikerer at blive frostskaadet. Men med de igangværende klimaforandringer vil den sandsynligvis klare sig godt i fremtiden, siger han.

Han fortæller, at veddet er helt ekstremt kostbart.

📍 Paulownia-træerne gror udmærket på lokationen. Højdevæksten er op imod en meter pr. sæson.

👤 Jens Rasmussen dyrker og sælger juletræer fra ejendommen. Salget foregår som fæld-selv direkte til naboer og folk i nærområdet.

- Veddet fra tarmvridrøn er meget efterspurgt og højt prissat. Man bruger det blandt andet som interiør i Bentley-biler i luksusklassen. Med tarmvridrøn i god kvalitet, sikrer man en god værdiproduktion i skovene på langt sigt, siger Jens Rasmussen.

Arboretet indeholder en lang række andre arter. Det er blandt andet: Sumpeg, hvidløn, manna ask, sibirisk birk, sequoia, tretorn (som ikke kan anbefales), alm. valnød og sort valnød, tyrkisk hassel, arucaria, leyland cypres med flere.

- Derudover har jeg også en stor sildig hæg - og sildig hæg selvsår ikke sig selv på den stive lerjord - til manges forundring, fortæller Jens Rasmussen.

Juletræer fra ejendommen

Udover at passe sin samling af træarter i arboretet, sælger Jens Rasmussen også

juletræer fra sin ejendom ved Mern.

Ejendommen er i alt på 5,7 hektar og heraf bliver 3,7 hektar brugt til at dyrke juletræer.

- Jeg startede op med juletræsproduktion i 2005. Vi solgte de første i årene 2012-2014. Det var dengang priserne var enormt høje og alting så lovende ud for hele juletræsbranchen, siger Jens Rasmussen.

Siden er priserne som bekendt faldet markant.

De sidste mange år har Jens Rasmussen opdyrket det lokale fæld-selv-marked. Strategien er nu udelukkende lokalsalg til nærområdet.

- Det vil aldrig kunne hænge sammen at producere et så lille antal træer til eksport. Men med lokalsalg kan vi få en udmærket økonomi i produktionen, siger Jens Rasmussen.

Han forklarer, at han har praktiseret den salgsstrategi siden 2012, og det er absolut nødvendigt med kontinuitet.

- Det kræver langt tilløb. Folk skal vide, at der år efter år kan købes juletræer det samme sted. Efterhånden kender folk os, og mange har gjort det til en tradition at købe deres juletræ hos os. Omkring 80 procent af vores kunder er tilbagevendende fra år til år, siger Jens Rasmussen.

Selvom salget foregår direkte til familien-Danmark, er der ikke noget med at slække på kvalitetskravene.

- Det går simpelthen ikke. Folk vil have pæne træer. Sådan er det bare. Derfor bruger vi meget tid på at passe og pleje træerne med gødning, kemi og lusebekæmpelse. Det er simpelthen en nødvendighed for at kunne afsætte træerne, lyder det fra Jens Rasmussen.

En plantet kultur med juletræer. Dette giver i modsætning til kulturer med alle aldre ikke høst hvert år, men til gengæld tre høstår med rigtig mange træer. Foto: Martin Dittfeld

Juletræsproduktion på den anden side af Atlanten

For nyligt var en gruppe fagfolk på inspirationstur i Canada. Turen gav et godt indblik i juletræsdyrkning på den anden side af Atlanten.

Af Martin Dittfeld, skovfoged Skovdyrkerne Syd.

I juni 2023 var en gruppe på 14 medlemmer af grossistforeningen for pyntegrønt og juletræer i Canada. Den første del af turen foregik i Nova Scotia, der ligger i det østlige Canada ud til Atlanterhavet.

Den efterfølgende del af tu-

ren var i provinsen Quebec nærmere bestemt området omkring Sherbrook. Formålet med turen var at besøge aktører indenfor juletræsbranchen og derigennem få inspiration fra den canadiske juletræsproduktion og afsætning.

Ekskursionspunkter Nova Scotia og Sherbrook

Carsten Velling, formand for grossistforeningen, havde i samarbejde med vores ekskursionsværter sammensat et spændende program, hvor vi besøgte aktører

indenfor den canadiske juletræsbranche med afsæt i de to største canadiske juletræsprovinser Quebec og Nova Scotia.

I disse provinser benytter man ikke nordmannsgran, men i stedet særligt balsamgran og frasergran.

Fra skov til juletræskultur

I Nova Scotia startede vi med at besøge nogle mindre producenter, hvoraf den ene ejer havde drevet juletræsdyrkning i imponerende 59 år. Efterfølgende besøgte vi to større producenter, der hver havde i omegnen af 800 hektar med juletræer.

Vi så hovedsageligt balsamgran dyrket med løbende indplantning, hvor det enkelte træ tager 8-12 år at producere. Konvertering af skovkulturer med balsamgran til juletræskulturer med balsamgran praktiseres i stor stil. Den eksisterende bevoksning fældes med undtagelse af enkelte overstandere og selvforyngelsen. Grundlaget for en ny juletræskultur er skabt og den allerede eksisterende selvforyngelse danner rammen for den nye juletræskultur.

Efterfølgende tilplantes kulturen de steder hvor selvforyngelsen ikke er tilstrækkelig. Dette gøres med planter fra

planteskoler eller planter, der er taget op fra kulturer med tæt selvforyngelse.

Colin Hughes, der er indehaver af en af de store ejendomme, foretrækker at gøre brug af den selvforyngelse han kan tage op fremfor at købe planter. Årsagen til dette er, at det for Colin er billigere at tage selvforyngelsen op og plante dem fremfor at skulle købe planter og få dem plantet. Et andet aspekt er, at han har erfaring med, at de planter, han tager op i skoven, hurtigere bliver til et juletræ. Colin køber dog også planter, da han normalt løber tør for steder med selvforyngelse.

Familievirksomheder

I området omkring Sherbrook besøgte vi tre familievirksomheder indenfor juletræer. Juletræerne stod generelt mere ensartet sammenlignet med de steder, vi besøgte i Nova Scotia. Træerne høstes således typisk over en 3-årig periode for derefter at blive gentilplantet. Alternativt planter ejerne en ny generation af juletræer mellem de store juletræer nogle år før de gamle juletræer skal fældes (se foto).

Familieforretningen Downey Tree Farm and Nursery har siden 1976 været i juletræsbranchen. De har en årlig afsætning

på 25.000 juletræer og en planteskole, der årligt producerer 800.000 planter til juletræsdyrkere. Planteskolen har fokus på at producere planter med godt genetisk materiale med fokus på blandt andet sent udspring, luseresistens, vækst og ensartethed. Her findes både balsamgran, frasergran, koreansk ædelgran og hybrider mellem nogle af de nævnte arter. Juletræerne renholdes ved træerne, men der er opvækst mellem rækkerne, der foretages typisk 1-2 slåninger årligt (se foto).

Tidligere er der blevet brugt kløver, men da de mange steder bøvler med bidskader fra hvidhalet hjort, så tilsås arealerne typisk med rajgræs i stedet. Træerne topskudsreguleres ikke, som vi kender det med nordmannsgranen. I stedet formklippes træerne med sabler, og toppen klippes i en passende længde på samme vis, som vi mange steder gør med rødgran til juletræer.

På ejendommen Downey Roberge er der ligeledes tale om en familiebedrift, hvor sønnen skal føre virksomheden videre. Familien har dyrket juletræer siden 1972 og har nedskaleret produktionen i forbindelse med generationsskiftet. De sælger 35-40.000 træer årligt, men har ➔

En kultur i Novo Scotia med balsamgran. Foto Martin Dittfeld

Foto fra Downey Tree Farm and Nursery. På billedet ses at de allerede har valgt at plante nye træer før afdriften. Dette gøres for at udnytte arealerne maksimalt. Læg desuden mærke til hvordan de kun sprøjter omkring træerne. Foto: Martin Dittfeld

Selvfornyelsen af balsamgran er villig til at etablere sig. Foto Martin Dittfeld

⇒ tidligere været oppe på 100.000 træer.

Sønnen Felix Roberge kan dermed selv opbygge produktionen igen, hvis der er midler og lyst til det. Produktionen består i øjeblikket af cirka 95 procent frasergran og 5 procent balsamgran. Derudover driver de planteskole og sælger juletræsplanter til andre producenter.

Den sidste familievirksomhed, vi besøgte, er Valfei. Her mødte vi Charles Vaillancourt, der tidligere har spillet amerikansk fodbold på højt niveau. Men efter at have lagt støvlerne på hylden indgår han nu i familiens forretning, der blandt andet indbefatter produktion af juletræer. De producerer på nuværende tidspunkt 100.000-150.000 juletræer årligt, men har opskaleret produktionen de seneste år. Charles har, som de andre vi har besøgt i Quebec, problemer med hvidhallet hjort, hvilket kostede 20.000 træer på den ene ejendom. Planen er at få alle arealerne hegnet over de kommende år.

Kæmpe detailsalg

Øst for Sherbrook, tæt på grænsen til USA, besøgte vi Junior og Rock, der sammen med en tredjepart driver virksomheden Bôsapin. Bôsapin er en juletræspro-

duktion med frasergran, balsamgran og blå balsamgran, der årligt sælger i omegnen af 22.000 træer. Dette tal kommer til at stige, da de har besluttet at plante 60.000 træer årligt.

De tre partnere har de sidste ti år investeret meget i at etablere en hjemmeside og promovere sig, så de i dag sælger træerne og diverse tilbehør gennem deres hjemmeside. Det årlige salg på 22.000

træer foregår udelukkende ved salg fra ejendommen samt internethandel, hvor de kommer udklædt forbi samtlige kunder. I deres store salgsvweekend leverer de 7.000 juletræer med 35-40 køretøjer.

Afsætning

Mange af vores ekskursionsværter har været med i juletræsbranchen i både gode og dårlige tider. Lige nu er marke-

Medlemmer af grossistforeningen samt nogle af de canadiske værter. Foto Matthew Wright

Larry Downey ved sine forsøgsrækker med forskellige arter. Foto Henning Post

Forskellige aldre af balsamgran, der findes i samme bevoksning. Foto Martin Dittfeld

det rigtig spændende, og der tjenes gode penge på at have juletræer, da der ikke er træer nok i markedet. Som en af producenterne påpegede, så er det også en oplagt mulighed at få de dårlige kunder sorteret fra i de gode tider.

I fornuftige kulturer bliver der stort set ikke skrottet juletræer, og ifølge Charles Vaillancourt er juletræsbranchen en af de bedste forretninger i området. Hovedparten af træerne eksporteres til USA, mens de resterende eksporteres til andre lande samt bruges til detailsalg i Canada.

Eksportsalget foregår på samme måde som i Danmark, hvor de enkelte træer vurderes ud fra højde og kvalitet. Oparbejdningssædligt køres alle træerne hjem på pladsen, hvorefter mange dyrkere vælger at læsse en stor del løst og kun en mindre del på paller.

Juletræsproducenterne arbejder på at få indkøberne til at købe senere, så juletræerne ikke begynder at tabe nålene, men mange amerikanske forbrugere vil gerne have deres træ til Thanksgiving (23. november 2023). Frasergran fældes under normale omstændigheder først, da den lettere kan holde på nålene. Derudover er

Grossistforeningen

- Foreningens medlemmer er en gruppe af selvstændige danske virksomheder, som handler med pyntegrønt og juletræer på det europæiske marked.
- Foreningens medlemmer står for en betydelig del af eksporten af dansk producerede juletræer.
- Se mere på hjemmesiden grossistforeningen.dk

de meget opmærksomme på at håndtere træerne korrekt med skygge og vanding på pladsen – særligt under varme betingelser med høj sol.

Tanker og inspiration

På en del områder minder den canadiske og danske juletræsbranche meget om hinanden. Det kan være svært at finde kvalificeret arbejdskraft til fornuftige priser. Vi har mange udenlandske medarbejdere fra Østeuropa, og de har tilsvarende mange medarbejdere fra Mexico.

Klimaet skaber ligeledes udfordringer, hvor vi blandt andet bliver ramt af tørke i

vækstsæsonen, sen forårsnattefrost, hagl og varme i høstsæsonen. Canadierne er ramt af de samme udfordringer og kan ligeledes være plaget af sne i høstsæsonen.

En stor del af den nordamerikanske befolkning har ikke et juletræ i stuen, men i stedet plastictræer eller ingenting. Det kan ses som en udfordring, hvis flere vælger at gå samme vej. På den anden side er det en kæmpe mulighed, hvis det kan lade sig gøre at få forbrugerne med på at købe juletræer i fremtiden.

På nogle områder virker de danske producenter til at være foran med systematisk palletering af træerne, konsekvent hegning af vores kulturarealer og en infrastruktur, der sikrer fremkommelighed langt de fleste steder.

Det er opløftende at høre om en juletræsbranche, der tjener gode penge i øjeblikket. Det kunne være spændende at sende nogle kølecontainere med juletræer til USA, men det er mig bekendt ikke en mulighed i øjeblikket.

Jeg håber, at den danske juletræsbranche indenfor den nærmeste fremtid kan se ind i et juletræsmarked, der minder om det, der finder sted i Nordamerika i disse år.

Skovkampagne bliver nu en realitet

Ny skovkampagne ruller nu afsted. Kampagnen skal flytte holdninger og sætter fokus på skovbrugets vigtige rolle i den grønne omstilling.

Skovbrugets nye kampagne har opnået over fem millioner kroner i støtte. Dermed bliver kampagnen en realitet.

Produktionen af kampagnen går i gang i dette efterår – og kampagnen ruller ud over rampen i løbet af foråret 2024.

Det er Partnerskab for Dansk Skovbrug, som over de sidste 12 måneder har arbejdet ihærdigt for at rejse penge til den ambitiøse informationskampagne.

Formålet er dels at fastholde befolkningens nuværende positive holdning til træ og træprodukter og dels at styrke opbakningen til dansk skovbrug – også politisk.

Skovdyrkerne er den ene af fire deltagere i Partnerskab for Dansk Skovbrug. Partnerskabet arbejder for at styrke den folkelige og politiske legitimitet til dansk skovbrug.

Første milepæl

Det er skovejere, virksomheder, fonde og organisationer fra hele landet, som har indsendt bidrag eller tilsagn om støtte til kampagnen i et omfang, så de sammen med partnerskabets egne bidrag når op på mere end fem millioner kroner.

Det beløb har partnerskabet selv sat som målepunkt for at realisere kampagnen – og med den nødvendige finansiering på plads, begynder den konkrete planlægning.

Partnerskabet har valgt kommunikationsbureauet Radius CPH som samarbejdspartner, og de første kampagne-idéer er allerede på tegnebordet.

Partnernes egne bidrag

Af de første fem millioner kroner har He-

deselskabet og Dansk Skovforening givet tilsagn om hver en million kroner til kampagnen.

Træ- og Møbelindustrien via henholdsvis Træets Uddannelses- og Udviklingsfond og Træfonden bidrager også med i alt en million kroner.

Fra Skovdyrkerne kommer vi med 500.000 kroner fra vores fælles udviklingsfond, mens bestyrelserne i Skovdyrkerne Vest og Skovdyrkerne Øerne har bevilget hver 250.000 kroner til formålet.

Det skal midlerne bruges til

Skovdyrkerens sekretariatschef Kristian Gernow glæder sig over, at kampagnen bliver afviklet.

Skovbrugets nye kampagne bliver nu udviklet. Den sættes i søen i løbet af det kommende forår.

- Kampagnen skal udbrede viden og flytte holdninger, siger Kristian Gernow, der sidder i partnerskabets styregruppe på vegne af Skovdyrkerne.

- Vi har i foråret 2022 gennemført en større befolkningsundersøgelse, der dokumenterer, at befolkningen på den ene side er meget begejstret for træ som materiale. Det gælder for eksempel til byggeri og danske designmøbler – men på den anden side mangler der forståelse for, at frembringelsen af disse produkter forudsætter, at der også fældes træ i de danske skove, siger han.

Både trykte og digitale medier vil blive anvendt, og kampagnen vil kunne opleves i det offentlige rum på blandt andet store plakater, i aviser og fagmedier – og ikke mindst på sociale medier, hvor forskellige

Kampagnen skal flytte holdninger hos befolkningen. En undersøgelse viser, at mange er begejstrede for træ som materiale. Men der mangler forståelse for, at det er nødvendigt at fælde træ i skovene for at producere for eksempel træhuse og designmøbler af træ.

Fakta

- Partnerskab for Dansk Skovbrug er et fælles initiativ taget af Dansk Skovforening, Hedeselskabet, Træ- og Møbelindustrien og Skovdyrkerne.
- Partnerskabet vil gennem en kampagne sætte fokus på træ som en fornybar ressource, der bidrager til den grønne omstilling.
- Kampagnen planlægges i efteråret 2023, og iværksættes herefter i foråret 2024.
- Se mere på partnerskabfordanskskovbrug.dk

videoklip også vil blive vist.

Kampagnen kører også i et særligt spor rettet mod folketingspolitikere og andre beslutningstagere.

Bidrag er stadig meget velkomne

Med de allerede indsamlede midler er der basis for en ambitiøs kampagne med stor rækkevidde, men partnerskabet er fortsat meget interesserede i at modtage yderligere bidrag, så kampagnen kan udvides, både i tid og rum.

På partnerskabets hjemmeside (se faktaboksen) kan man læse mere om partnerskabet, kampagnen og muligheden for at bidrage.

Skovdyrkeren vil løbende orientere om kampagnen.

-jma

Minister med ny kampagne

Sammen med Naturstyrelsen lancerer miljøminister Magnus Heunicke informationskampagnen 'Plads til alle arter, også dig' i 37 statsskove rundt om i landet.

Her kan borgerne se en rødmalet træstamme med en QR-kode, der viser ind på sitet www.vilderenatur.dk, som forklarer forandringerne i statsskovene.

For nyligt deltog ministeren selv i anlægsarbejdet i Farumskovene ved Ganløse Ore. Han var blandt andet med til at sprænge kronen af et egetræ for at simulere et lynnedslag eller storme.

- Jeg kan godt forstå, at det kan se voldsomt ud, når vi laver de her forandringer. Men det er nødvendigt, at vi skaber nye levesteder, for Danmarks truede arter kan ikke vente på, at det sker af sig selv om 100-200 år, siger Magnus Heunicke, som opfordrer alle interesserede til at komme ud i statens skove for selv at opleve forandringerne, mens de sker.

Naturstyrelsen forvalter over 200.000 hektar af statens naturarealer og står for det praktiske arbejde med at hjælpe den vildere natur godt på vej. Styrelsen forbereder lige nu den næste store del urørt skov og op mod 50 forvaltningsplaner, som bliver sendt i offentlig høring inden årsskiftet.

Regnskove risikerer overophedning

Nye målinger foretaget på den internationale rumstation ISS viser, at træernes blade i regnskoven er overophedet. De nærmer sig en temperatur, hvor de ikke længere kan lave fotosyntese. Når det sker, dør de. Det skriver mediet Livescience ifølge videnskab.dk.

Hvis regnskoven kollapser, er det en katastrofe for Jordens klimasystemer og biodiversitet, advarer forskere i studiet, der er udgivet i Nature.

Forskere fundet frem til, at en lille, men voksende procentdel af træerne har nået deres maksimum-temperatur. 0.01 procent af træer er allerede så overophedede, og da den globale opvarmning vil få temperaturen til at stige yderligere, kan det potentielt udløse en massedød i verdens regnskove.

Forskerne er dog stadig optimistiske, fordi vi stadig har tid til at nedsætte vores CO₂-udledninger. Hvis vi handler nu, kan vi undgå det såkaldte 'tipping point' for vores regnskove, lyder vurderingen.